

Partiet och de parlamentariska grupperna

**Ett diskussionsunderlag med
utgångspunkt i stadgarnas § 126**

Bilaga: Vänsterpartiets normalstadgar för parlamentariska grupper

Parlamentariska grupper

§ 126

Vänsterpartiets förtroendevalda i kommuner, landsting, regioner, riksdag och Europaparlamentet har att verka för partiets politik. De vägleds i sitt arbete av partiprogram och övriga program, av kongressbeslut samt av beslut i partiets organ på motsvarande nivå. De skall hålla en nära kontakt med partiets medlemmar och delta i partiets diskussioner och verksamhet.

(Vänsterpartiets stadgar)

Till och från uppkommer det diskussioner och ibland oenighet om hur förhållandet mellan partiorganisationen och våra parlamentariskt förtroendevalda bör se ut. Något definitivt ”rätt” svar finns inte – relationen kan inom de ramar stadgarna sätter upp se ut på olika sätt beroende på omständigheter och vad berörda medlemmar och förtroendevalda anser fungerar bäst. Det här är ett försök att resonera kring problem och möjligheter i syfte att underlätta för partiföreningar och andra att hitta fram till en väl fungerande modell.

Vilka är de förtroendevalda?

”Vänsterpartiets förtroendevalda i kommuner, landsting, regioner, riksdag och Europaparlamentet...”

Till de parlamentariskt förtroendevalda räknas först och främst alla som är direkt folkvalda till en beslutade församling: ledamöter av kommunfullmäktige, landstings- och regionfullmäktige, riksdagsledamöter och ledamöter av Europaparlamentet. Ersättare (suppleanter) till kommunfullmäktige-, landstingsfullmäktige- och regionfullmäktigeledamöter deltar i regel i den parlamentariska gruppens arbete och räknas också in. Ersättare till riksdagsledamöter och ledamöter av Europaparlamentet har däremot inga parlamentariska uppgifter så länge de inte tjänstgör.

Därutöver innefattas också alla som utsetts av de folkvalda församlingarna, t.ex. ledamöter av nämnder och styrelser. Alla i den kommunala gruppen har rösträtt och lika rätt att delta i besluten (se dock § 3 i normalstadgar för parlamentariska grupper nedan).

En särställning har nämndemän och jurymän i domstolar. De utses visserligen av fullmäktige efter nominering av partierna, men deras uppgift är inte politisk eller parlamentarisk, utan handlar om rättsskipning. De ska vara helt oberoende och opartiska och partiet får aldrig försöka påverka hur en nämndeman ska döma. Företrädare för partiet bör inte ens i efterhand kritisera nämndemännens ställningstaganden i domstolen. Nämndemännen brukar därför inte ingå i de parlamentariska grupperna (om de inte har andra förtroendeuppdrag).

Vad innebär att ”verka för”?

...har att verka för partiets politik. De vägleds i sitt arbete av partiprogram och övriga program, av kongressbeslut samt av beslut i partiets organ på motsvarande nivå.

Orden ”verka för” och ”vägleds av” är valda med omsorg. Det är viktigt att skilja mellan vad som är partiets politik och ståndpunkter och vad vi för fram som förslag i parlamentariska församlingar. Även om det ofta sammanfaller och distinktionen är svår att uppfatta för en utomstående finns det ingen mekanisk koppling mellan ett beslut om vad som skall vara partiets uppfattning och politik i en viss fråga och hur de parlamentariskt förtroendevalda agerar. De ska efter

bästa förmåga ”verka för” partiets politik, men det är inte så att det alltid är mest effektivt att yrka på partiets ståndpunkter rakt av. Eftersom Vänsterpartiet sällan har egen majoritet måste vi söka allianser och arbeta långsiktigt, utan att för den skull ge avkall på våra uppfattningar.

Vad är ”partiets organ på motsvarande nivå”?

I de allra flesta fall omfattar en (geografisk) partiförening en kommun. Den kommunala gruppen motsvaras då av partiföreningens årsmöte, medlemsmöte och styrelse. Landstingets (eller regionens) geografiska område motsvaras i regel av ett partidistrikt och landstingsgruppen motsvaras av distriktsårskonferensen och distriktsstyrelsen. På nationell nivå är det kongressen och partistyrelsen som riksdagsgruppen har att förhålla sig till.

I Västra Götalandsregionen finns det fyra partidistrikt; Göteborg, Skaraborg, Bohuslän och Älvsborg. Dessa distrikt samverkar i ett regionalt representantskap med särskilda stadgar som fastställs av partistyrelsen. På representantskapsmötet väljs en styrelse som utgör partiets organ i förhållande till regionfullmäktigegruppen.

I Sveriges två största kommuner, Stockholm och Göteborg, finns det flera partiföreningar. I Göteborg sammanfaller kommunen med partidistriktet så där är det distriktsstyrelsen som motsvarar kommunfullmäktigegruppen. I Stockholm omfattar partidistriktet hela Stockholms län inklusive Stockholms stad. Därför finns ett representantskap till vilket partiföreningarna i Stockholms stad utser ombud. Representantskapet behandlar kommunfullmäktigegruppens rapport och diskuterar större frågor som t.ex. den årliga budgetmotionen.

Exempel 1: Fyra ståndpunkter samtidigt kan vara helt OK!

En partiförening har beslutat att man anser att kommunens kulturskola ska vara avgiftsfri. Kommunfullmäktigegruppen gör bedömningen att det kommer att vara svårt att klara en avgiftsfri kulturskola ekonomiskt i ett enda steg och lägger fram en motion där man klargör att Vänsterpartiets mål är en avgiftsfri kulturskola, men föreslår att kommunen i ett första steg halverar avgifterna. Även Socialdemokraterna är för en sänkning och inför valet kommer V och S överens om att sänka avgifterna med 30 procent om man vinner valet. S och V vinner valet, men nu har den borgerliga regeringen skurit ner statsbidragen och kommunens ekonomi är ansträngd och man beslutar därför att sänka avgifterna med bara 25%.

Därmed kan man säga att Vänsterpartiet har fyra olika uppfattningar i avgiftsfrågan samtidigt. Partiföreningens uppfattning är att avgiften bör tas bort helt. Fullmäktigegruppen har motionerat om en halvering som ett första steg. I en kompromiss med S har man sagt sig vilja sänka med 30%. Slutligen har Vänsterpartiet röstat för en sänkning med 25%. Partiföreningens politik (inga avgifter) har legat fast, samtidigt som man parlamentariskt verkat för sin politik genom att ställa sig bakom steg i denna riktning.

Exempel 2: Att strunta i partiföreningens beslut är inte OK!

I en partiförening diskuteras om kommunalskatten bör höjas och i så fall med hur mycket. Meningarna är delade. Vissa menar att en höjning med en krona är nödvändig för att klara välfärden och finansiera partiets förslag. Andra anser att en så stor höjning skulle slå för hårt mot dem med låga inkomster och förordar därför en höjning med 50 öre. Partiföreningen beslutar efter omröstning att verka för en höjning av skatten med 50 öre.

I den kommunala gruppen tycker dock de flesta att en höjning med en krona vore det bästa och man yrkar på detta när kommunens budget behandlas.

I detta fall kan inte den kommunala gruppen komma undan kritik för sitt agerande. Vad som var partiets uppfattning, skatthöjning med 50 öre, var helt klart och det fanns inget som hindrade eller gjorde det olämpligt att också yrka på detta i kommunfullmäktige. En partiförening kan inte formellt binda sina fullmäktigeledamöter att rösta på ett visst sätt, men i detta exempel fullgjorde inte den parlamentariska gruppen sin uppgift att verka för partiets politik, utan drev en annan politik.

När måste partiet lägga sig i den parlamentariska taktiken?

Inte sällan är det svårt att upprätthålla uppdelningen mellan beslut om *vad som är partiets politik* (beslutas av medlemsmöte eller partiets valda organ) och beslut om *hur man parlamentariskt ska verka för* denna politik (hanteras av de parlamentariskt förtroendevalda)

Ibland är det fullt rimligt att partiet inte bara beslutar om vad som är partiets politik, utan också om *hur* man ska verka parlamentariskt för denna politik, inte minst för att det i regel bara är det parlamentariska agerandet som speglas i media. Har våra ledamöter röstat för en avgiftssänkning med 25% så är det detta som *blir* Vänsterpartiets politik alldeles oavsett vad det står i protokollet från medlemsmötet. Därför kan det vara klokt av en parlamentarisk grupp att i särskilt viktiga frågor ta en diskussion med styrelsen eller på ett medlemsmöte om hur man bör agera. Det kan antingen göras genom en vägledande diskussion eller med ett formellt beslut.

Det kan också finnas skäl för partiföreningen att diskutera vilka kommunalpolitiska frågor som bör prioriteras, inte minst för att det parlamentariska arbetet och partiföreningsarbetet ska stärka varandra. Om partiföreningen beslutat att prioritera motståndet mot privatiseringar av välfärden så är det rimligt att denna fråga också får en framskjuten plats i det parlamentariska arbetet. Det ska egentligen inte behövas något särskilt beslut om det, eftersom de förtroendevalda "har att verka för partiets politik", men det är heller inte fel om en sådan parlamentarisk prioritering skrivs in i partiföreningens verksamhetsplan.

Det är omöjligt att i förväg bestämma vilken typ av vilka taktiska och strategiska ställningstaganden som bör överlåtas till de parlamentariskt förtroendevalda och vilka som bör behandlas på ett medlemsmöte eller något annat partiorgan. En och samma fråga kan i en kommun vara helt ointressant och okontroversiell och i en annan uppfattas som en avgörande principfråga av både medlemmar och allmänhet.

Tyng inte medlemsmötena med kommunalpolitik

Om en partiförening har en väl genomarbetad kommunalpolitik, helst i form av ett aktuellt kommunalpolitiskt program som diskuterats och beslutats av medlemmarna, så finns det inga skäl att tynga medlems- och styrelsemöten med mängder av kommunalpolitiska frågor. Dels kräver de inte sällan en hel del bakgrundskunskap som är svår att förmedla på ett möte, dels riskerar det att "parlamentarisera" partiföreningen så att det utåtriktade arbetet blir lidande. Det är styrelsens ansvar att planera medlemsmötena så att de får rätt fokus.

Blanda inte ihop rollerna!

I små och svaga partiföreningar kan det vara frestande att ”rationalisera” mötesverksamheten genom att slå samman medlemsmöten, styrelsemöten och möten med den kommunala gruppen (”det är ju ändå samma medlemmar som kommer”). I längden är det ingen bra idé. De parlamentariskt förtroendevalda har ett viktigt partiuppdrag, men det är ett *annat* uppdrag än styrelsens och partiföreningens. När gränser och uppgifter flyter samman blir det svårare för medlemmarna att se vem som bestämt vad.

Får man rösta emot partilinjen?

Det normala i alla partier är att företrädarna röstar för den politik som majoriteten bestämt, även om enskilda personer har en avvikande uppfattning. Det är inte ett uttryck för toppstyrning, utan en förutsättning för att det representativa systemet ska fungera. En riksdag med 349 individualistiska en-personspartier skulle som institution bli tämligen maktlös i förhållande till regeringen och oförmögen till en sammanhållen politik. Men även om vi alltid bör sträva efter att uppträda enat som politiska företrädare kan det uppkomma situationer där en ledamot absolut inte kan tänka sig att rösta med sitt parti.

I partiets normalstadgar för parlamentariska grupper (se nedan) står följande:

§ 1. Den som avser att i fullmäktige eller annat organ agera i strid med ett av gruppen beslutat ställningstagandet skall anmäla detta till gruppen. Om någon på grund av nya omständigheter tvingas agera annorlunda än vad som beslutats, skall detta rapporteras till gruppen så snart det kan ske.

Ofta är det inget stort problem om någon röstar för en annan linje än den partiet bestämt, men för att inte förbruka sitt förtroende bör det alltid tas upp i gruppen i förväg. Om det inte är praktiskt möjligt så ska i alla fall gruppledaren informeras och rådfrågas. Givetvis finns det situationer där det skulle skada partiet om någon gick emot partilinjen, t.ex. i en viktig principfråga eller genom att rösta igenom oppositionens förslag. I sådana situationer bör den som är oenig uppmanas att lämna sin plats till en ersättare under det ärende det gäller.

Vem representerar de parlamentariskt förtroendevalda?

Det är medlemmarna i en partiförening som bestämmer vilka som ska sitta i kommunfullmäktige genom att man beslutar om kandidaterna och deras ordning på valsedeln. Formellt är dock fullmäktigeledamöterna valda av dem som lagt sin röst på Vänsterpartiet i valet. Det kan i vissa fall skapa lojalitetskonflikter. Ska jag som ledamot rösta som partiets väljare tycker eller som partimedlemmarna tycker? Eller ska jag bara rösta efter min egen åsikt?

Den formella sidan av saken talar för att ledamoten i första hand ska företräda väljarna. Problemet är att det i de allra flesta kommunala ärenden är omöjligt att ta reda på vad väljarna tycker. De har i regel ingen uppfattning alls och har ingen avsikt att skaffa sig någon heller. De har röstat på ett parti som de litar på och sympatiserar med och de har rätt att kunna förutsätta att partiets företrädare agerar i linje med partiets politik.

Man kan säga att när man röstar på ett parti så överlåter man beslutanderätten till personer som man tror i de flesta fall kommer att besluta så som man själv skulle ha beslutat om man haft tid, lust och möjlighet att sätta sig in i frågorna. Exakt vad man ska tycka om detaljplanen si eller föreningsbidraget överlåter väljarna

med varm hand till det parti man röstat på och dess medlemmar. Och därmed blir det i praktiken så att ledamöten i första hand företräder partiets medlemmar.

Personval

Personvalssystemet kan komplicera representationsfrågan. En person som placerats långt ner på listan, men som blir invald i fullmäktige genom personröster, kan anse att hon eller han har ett "eget" mandat från väljarna och därför har rätt att stå friare i förhållande till partiföreningen än andra ledamöter. Det är ett synsätt som inte bör accepteras. Dels är det ytterst ovanligt att någon kryssas av en majoritet av partiets väljare, dels har i regel även de som personröstar i första hand lagt sin röst på partiet, inte på personen. De har rätt att förvänta sig att alla invalda ledamöter företräder sitt parti fullt ut.

Politiska vildar

Det händer att förtroendevalda lämnar eller utesluts ur sina partier under mandatperioden. Givetvis bör de då också avsäga sig sina parlamentariska uppdrag, men ingen kan tvinga dem att göra det. Fullmäktigeledamöterna är valda av väljarna, inte partierna, och kan inte avsättas (annat än efter domstolsbeslut i vissa fall). Fullmäktiges möjlighet att ändra på gjorda val till nämnder och styrelser är starkt begränsad i kommunallagen. Den som lämnar partiet lämnar givetvis också den kommunala gruppen.

Den som lämnar sitt parti blir s.k. politisk vilde och får partibeteckningen (-). Denna beteckning behålls även om han eller hon ansluter sig till ett nytt parti.

Stadgar för parlamentariska grupper

Stadgarna säger att partiet kan besluta om stadgar för de parlamentariska grupperna (§§128, 130, 132, 134, 135). Gruppen i fråga utarbetar på begäran från styrelsen på motsvarande nivå förslag till stadgar som sedan fastställs av partiets medlemsmöte eller styrelse (kommunfullmäktigegrupp) eller distriktsstyrelse (landstingsgrupp). Partiet har tagit fram normalstadgar för parlamentariska grupper (se nedan), men de kan ändras (inom ramen för partistadgarna) utifrån lokala önskemål och förhållanden och de gäller först när de antagits av respektive instans.

I regel flyter partiverksamhet och parlamentariskt arbete på utan att några stadgar behöver konsulteras, men när konflikter dyker upp är de ovärderliga att ha.

Diskutera följande exempel!

- 1.** En ny väg planeras. En stor majoritet i Vänsterpartiets partiförening i den berörda kommunen är sedan lång tid för den nya vägen, bl.a. för att den skulle möjliggöra ett nytt bostadsområde. Partiets distriktsårskonferens har däremot uttalat sig mot vägen av miljöskäl. Kommunen ska yttra sig om vägen till länsstyrelsen. Hur bör Vänsterpartiets företrädare ställa sig?
- 2.** Vänsterpartiet har i valrörelsen argumenterat för byggandet av en ny skola, något man vunnit många röster på. Efter valet visar det sig att skolan skulle bli dubbelt så dyr som beräknat. Vänsterpartiets kommunala grupp anser att man bör släppa kravet på en ny skola för att inte andra, viktigare investeringar ska försenas. Partiföreningens styrelse menar dock att man måste hålla fast vid vad man sa i valrörelsen för att inte riskera en svekdebatt. Vem har rätt? Och vem ska bestämma hur man gör?

3. Vänsterpartiet anser att en ny gång- och cykelbana ska anläggas. Detta förslag stöds också av de borgerliga partierna, medan socialdemokraterna hellre vill anlägga en ny lekplats. I valet får S och V majoritet, men S ställer som villkor för ett samarbete att Vänsterpartiet förbinder sig att rösta mot ett borgerligt förslag om en gång- och cykelväg som skulle få majoritet i fullmäktige om V röstade för eller la ner sina röster. Hur bör man göra?

4. På ett medlemsmöte rapporterar gruppledaren om det kommunalpolitiska arbetet. I en fråga har en medlem en avvikande uppfattning och yrkar på att medlemsmötet ska ändra på den kommunala gruppens ställningstagande. Mötesordföranden vill inte ta upp yrkandet till beslut med hänvisning till att det är den kommunala gruppens sak att bestämma om hur man agerar. Ska yrkandet behandlas?

Normalstadgar för Vänsterpartiets kommunala grupper

antagna av partistyrelsen 2003-

Dessa normalstadgar har ingen automatisk giltighet för partiets kommunala grupper. Deras funktion är att tjäna som vägledning vid utformandet av lokala gruppstadgar. Gruppstadgar måste utformas efter lokala förhållanden och i enlighet med lokal praxis. Andra arrangemang än de som här föreslås kan alltså beslutas så länge de är i enlighet med partiets stadgar och vanlig föreningspraxis. Normalstadgarna är skrivna för primärkommunala grupper, men kan lätt anpassas till landstingsgrupper. Då ersätts partiföreningens styrelse och medlemsmöte med distriktsstyrelse och årskonferens.

§ 2. Vänsterpartiets kommunala grupp i består av Vänsterpartiets ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, ledamöter och ersättare nämnder, styrelser och andra organ utsedda av kommunfullmäktige eller kommunstyrelse.

Kommentar: I normalfallet bör alla kommunalt förtroendevalda ingå i gruppen. I den händelse detta skulle vara en ohanterligt stor grupp kan man begränsa gruppen till fullmäktiges ledamöter och ledamöter av centrala nämnder, men utelämna ledamöter av kommundelsnämnder och andra underorgan. I så fall bör man finna andra former för samverkan med dessa. Med "Vänsterpartiets ledamöter..." avses alla som valts på Vänsterpartiets listor eller nominerats av Vänsterpartiet, även om de inte är partimedlemmar. En förtroendevald partimedlem som lämnar eller utesluts ur partiet lämnar dock automatiskt gruppen. Stadgarna för Vänsterpartiets riksdagsgrupp, § 2 mom. 1–5, kan ge ytterligare vägledning.

§ 3. Gruppens medlemmar har yttrande- förslags- och rösträtt. Tillfälligt eller ständigt adjungerade har yttrande- och förslagsrätt.

§ 4. Efter allmänt val utser valda kommunfullmäktigeledamöter samt deras ersättare gruppledare [och vice gruppledare]. Mandatperioden för gruppledare [och vice gruppledare] är densamma som kommunfullmäktiges mandatperiod.

Kommentar: Detta är den enda punkt i dessa normalstadgar där de folkvalda fullmäktigeledamöterna ges en särställning. Skälet är i första hand praktiskt; gruppledare måste utses omedelbart efter valet, medan valet av nämndledamöter ofta dröjer till årsskiftet. Det finns dock ett annat skäl också. Arrangemanget garanterar dels att gruppledaren är ledamot av fullmäktige (något annat vore orimligt) dels att hon eller han i händelse av en konflikt inom gruppen har fullmäktigeledamöternas förtroende. En gruppledare som saknar stöd från en majoritet av fullmäktigeledamöterna, kommer svårligen att kunna fullgöra sin uppgift, även om hon eller han skulle ha andra gruppledarnas förtroende. Ett aktivt misstroende från majoriteten av resten av gruppen är självfallet inte heller det acceptabelt i längden. Konflikter av denna art kan självfallet vare sig undvikas eller lösas med hjälp av stadgar, utan måste hanteras politiskt och socialt. I många fall görs det reella valet av gruppledare av medlemsmötet i och med att kommunfullmäktigelistan fastställs, eftersom det uttalat eller outtalat är förstanamnet som antas bli gruppledare. Funktionen som gruppledare bör dock inte formellt knytas till vare sig förstaplatsen på listan eller till den som valts till det första mandatet genom personröster.

§ 5. Ytterligare högst tre [fyra] gruppmedlemmar kan utses att tillsammans med gruppledare [och vice gruppledare] utgöra gruppstyrelse.

Kommentar: Detta val kan göras av hela gruppen. Även icke fullmäktigledamöter kan ingå i gruppstyrelsen. Antalet bör vara udda. I en liten fullmäktigegrupp kan det vara onödigt att utse gruppstyrelse.

§ 6. I de fall det inte är uppenbart obehövt bereds nomineringar till kommunala uppdrag av partiföreningens valberedning efter det att alla medlemmar getts tillfälle att lämna förslag. Nomineringarna beslutas av partiföreningens medlemsmöte som dock kan delegera beslutet till gruppen.

Kommentar: Partiets stadgar hindrar visserligen inte att nomineringarna till kommunala uppdrag helt och hållet hanteras av gruppen, men det innebär ett slags koopteringsförfarande (gruppen "utses sig själv") som i värsta fall isolerar gruppen från resten av partiföreningen. Vissa uppdrag är dock av så tillfällig eller speciell karaktär (t.ex. kan det vara så att det bara är en enda person som kan komma ifråga) att det är uppenbart att man inte behöver använda sig av det vanliga nomineringsförfarandet. Det är svårt att reglera vad som är "uppenbart obehövt", men om det finns oenighet om vilket förfarande som är det rätta, så bör en bredare nominering användas.

§ 7. Till gruppens möten adjungeras ledamöter av partiföreningens styrelse i den mån de inte ingår i gruppen, samt i förekommande fall politisk sekreterare/funktionär.

Kommentar: I många föreningar är gruppmötena öppna för alla medlemmar. En sådan regel kan i så fall skrivas in i gruppstadgarna. Det är dock särskilt viktigt att det finns ett nära samarbete mellan gruppen och partiföreningens styrelse.

§ 8. Gruppen sammanträder inför varje fullmäktigemöte samt därutöver när gruppledare [gruppstyrelse] finner det nödvändigt eller om minst en tredjedel av gruppens medlemmar så begär.

§ 9. Kallelse med dagordning samt övriga handlingar utsänds till gruppens medlemmar senast en vecka före sammanträdet.

§ 10. Protokoll skall föras vid gruppens möten och finnas tillgängliga för gruppmedlemmarna.

Kommentar: Protokollet utsändes lämpligen tillsammans med kallelsen eller delas på gruppmötet.

§ 11. Gruppen beslutar om ställningstaganden i de ärenden som avgörs i de kommunala organen. På gruppmötet behandlas kommande ärenden, förslag till motioner, interpellationer och frågor samt rapporter från nämnder, styrelser och övriga organ. I syfte att främja ett enhetligt och konsekvent uppträdande i det kommunalpolitiska arbetet skall alltid en fri debatt garanteras och demokratiska arbetsformer upprätthållas. I frågor av större vikt skall gruppen samråda med partiföreningens styrelse. Styrelsen kan föra sådan fråga vidare medlemsmötet för diskussion och vägledande beslut.

Kommentar: En kommunalt förtroendevald kan aldrig tvingas att rösta på ett visst sätt. Inte heller kan medlemsmötet tvinga gruppen till ett visst agerande. Det finns dock starka skäl för att eftersträva ett enigt uppträdande, inte minst vårt ansvar gentemot väljarna. Det normala är därför att alla i gruppen röstar i

enlighet med majoritetsuppfattningen om oenighet kvarstår efter diskussion. Om någon trots detta inte kan tänka sig att rösta i enlighet med partilinjen bör hon eller han tydligt klargöra detta på gruppmötet. Likaså bör gruppen följa en rekommendation från medlemsmötet eller styrelsen, även om en majoritet i gruppen har en annan uppfattning (om inte denna rekommendation uppenbart strider mot partiets program). Paragrafens utformning antyder samtidigt att partiföreningen normalt inte skall ge några instruktioner till gruppen i löpande kommunala ärenden. Stadgandet om att det är styrelsen som eventuellt för kommunala frågor vidare till medlemsmötet avser att motverka att den kommunala gruppen uppträder som en parallell styrelse i förhållande till medlemsmötet genom att själv väcka frågor vid sidan av styrelsen. Vilka frågor som är ”av större vikt” får avgöras från fall till fall, men normalt torde den kommunala budgeten vara ett sådant ärende som diskuteras på ett medlemsmöte.

§ 12. Motion eller annat initiativ av vikt som av praktiska skäl inte kan behandlas av gruppmötet skall anmälas till gruppledaren [gruppstyrelsen].

Kommentar: Det är viktigt att gruppledaren har kännedom om alla initiativ som tas i partiets namn, eftersom hon eller han kan få svara för dem gentemot allmänhet och andra partier. Om en motion innebär ett nytt ställningstagande eller på annat sätt är kontroversiell bör gruppledaren avråda från att den läggs innan gruppen fått möjlighet att diskutera den.

§ 13. Den som avser att i fullmäktige eller annat organ agera i strid med ett av gruppen beslutat ställningstagandet skall anmäla detta till gruppen. Om någon på grund av nya omständigheter tvingas agera annorlunda än vad som beslutats, skall detta rapporteras till gruppen så snart det kan ske.

Kommentar: Gruppmötesbeslut om ett visst agerande får inte tolkas så strikt att varje form av kompromiss omöjliggörs. Nya fakta eller andra omständigheter kan innebära att det ursprungliga beslutet blir orimligt att följa. Då måste var och en kunna agera på eget ansvar till partiets bästa.

§ 14. Gruppen rapporterar om sin verksamhet till partiföreningens årsmöte.

Kommentar: Lämpligen fogas den kommunala gruppens rapport som bilaga till styrelsens verksamhetsberättelse. Något beslut om ansvarsfrihet för den kommunala gruppen fattas dock inte.

§ 15. Alla ekonomiska medel som kommer partiet till del som följd av kommunal representation förvaltas av partiföreningens styrelse. Dock kan beslutanderätt för sådana medel som enbart avser gruppens inre arbete delegeras till den kommunala gruppen. Om så sker granskas gruppens ekonomiska förvaltning av partiföreningens revisorer som rapporterar till årsmötet.

Kommentar: Av § 42 i partiets stadgar framgår att det är partiföreningens styrelse som har det ekonomiska ansvaret i föreningen. Det kommunala partistödet tillfaller partiföreningen, inte den kommunala gruppen (som ju i regel inte är en egen juridisk person). I vissa kommuner finns dock särskilt ekonomiskt stöd som är örönmärkt för till exempel de kommunalt förtroendevaldas utbildning. Om partiföreningens styrelse finner det lämpligt kan man delegera beslut om hur detta stöd kan användas till den kommunala gruppen. Sådant delegation kräver ett särskilt beslut, lämpligen i början på mandatperioden och bör inte vara inskriven i gruppstadgarna. Styrelsen är dock

fortfarande ansvarig inför årsmötet för ekonomin i dess helhet, varför det är viktigt att gruppens ekonomiska förvaltning revideras. Det är i regel inte lämpligt att den kommunala gruppen har en egen ekonomi med egna firmatecknare, egna bankkonton osv.

§ 16. Gruppens medlemmar betalar i enlighet med särskild rekommendation XX % av erhållna kommunala arvoden till partiföreningen.

Kommentar: I partiets stadgar sägs i § 127: "Partiföreningar och distrikt kan besluta om regler som innebär att partiets parlamentariskt förtroendevalda rekommenderas att betala en viss del av erhållna arvoden till partiet. (...). Om partiföreningen inte beslutat om någon sådan rekommendation utgår givetvis denna paragraf. Partistyrelsen har utarbetat exempel hur en sådan "partiskatt" kan utformas.

§ 17. Ändringar av dessa stagar skall fastställas av partiföreningens medlemsmöte [/styrelse].

Kommentar: Partiets stadgar ger utrymme för båda varianterna för fastställande av stadgeändringar. I de lokala gruppstadgarna bör en av instanserna väljas så att ingen oenighet om beslutsordningen uppkommer. Medlemsmötet kan delegera beslutanderätten till styrelsen i varje enskilt fall och styrelsen kan välja att lyfta frågan till medlemsmötet, men stadgarna bör peka ut vilken instans som "äger" frågan.